

สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

แนวทางปฏิบัติ เรื่อง การจัดให้ลูกค้าแสดงตน

แนวทางปฏิบัติ เรื่อง การจัดให้ลูกค้าแสดงตน

วัตถุประสงค์

เพื่อให้สถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา ๑๖ ของกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินสามารถจัดให้ลูกค้าแสดงตนได้อย่างถูกต้องตามหลักการแห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม รวมทั้งอนุบัญญัติที่เกี่ยวข้อง

บทนำ

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ.๒๕๕๒ มาตรา ๒๐ กำหนดให้สถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา ๑๖ จัดให้ลูกค้าแสดงตนทุกครั้งก่อนการทำธุรกรรม เว้นแต่ลูกค้าได้แสดงตนไว้ก่อนแล้ว โดยมีอนุบัญญัติที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กฎกระทรวงกำหนดธุรกรรมที่สถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา ๑๖ ต้องจัดให้ลูกค้าแสดงตน พ.ศ. ๒๕๖๒ และประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง วิธีการแสดงตนของลูกค้าสถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา ๑๖ (ประกาศ ณ วันที่ ๙ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๒)

การแสดงตนของลูกค้า จะทำให้สถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา ๑๖ สามารถทราบถึงข้อมูลอันบ่งชี้ว่า ลูกค้ารายนั้น เป็นบุคคลหรือนิติบุคคลที่มีตัวตนซึ่งกฎหมายรับรอง และนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า ซึ่งเมื่อปรากฏเหตุอันควรสงสัยในการทำธุรกรรมครั้งหนึ่งครั้งใดของลูกค้า สถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา ๑๖ จะสามารถรายงานข้อมูลของผู้ทำธุรกรรมให้แก่สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินได้อย่างครบถ้วนและเป็นประโยชน์ในการสืบสวนสอบสวนข้อเท็จจริง ทั้งนี้ในการจัดให้ลูกค้าแสดงตนผู้มีหน้าที่รายงานสามารถแจ้งกับลูกค้าและผู้ที่ทำธุรกรรมเป็นครั้งคราวว่าปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินได้

อย่างไรก็ดี วิธีการจัดให้ลูกค้าแสดงตนจำเป็นต้องได้รับการตีความและนำมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับการให้บริการสำหรับสถาบันการเงินในประเภทต่างๆ เพื่อให้เกิดประโยชน์สมเจตนารมณ์ในการจัดให้ลูกค้าแสดงตน สำนักงานจึงจำเป็นต้องจัดทำแนวปฏิบัติสำหรับผู้มีหน้าที่รายงาน เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ชัดเจนเพื่อให้สามารถปฏิบัติตามกฎหมายได้อย่างบรรลุผล

คำนิยาม

“ผู้มีหน้าที่รายงาน” หมายความว่า สถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา ๑๖ ของกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

“ลูกค้า” หมายความว่า บุคคลธรรมดา นิติบุคคล หรือบุคคลที่มีการตกลงกันทางกฎหมาย ซึ่งสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือทำธุรกรรมกับสถาบันการเงินหรือผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา ๑๖

“บุคคลที่มีการตกลงกันทางกฎหมาย” หมายความว่า บุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลฝ่ายหนึ่ง ซึ่งตกลงกันทางกฎหมายให้เป็นผู้ครอบครอง ใช้ จำหน่าย หรือบริหารจัดการทรัพย์สินไม่ว่าด้วยวิธีใด ๆ เพื่อประโยชน์ของบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลอีกฝ่ายหนึ่ง

“การจัดให้ลูกค้าแสดงตน” หมายความว่า การดำเนินการให้ได้มาซึ่งข้อมูลของลูกค้าและการดำเนินการเพื่อตรวจสอบความถูกต้องแท้จริงของข้อมูลการแสดงตน ตามประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง วิธีการแสดงตนของลูกค้าสถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา ๑๖

“ธุรกรรม” หมายความว่า กิจกรรมที่เกี่ยวกับการทำนิติกรรม สัญญาหรือการดำเนินการใด ๆ กับผู้อื่นทางการเงิน ทางธุรกิจ หรือการดำเนินการเกี่ยวกับทรัพย์สิน และให้รวมถึงการสร้างความสัมพันธ์ และรวมถึงการทำธุรกรรมที่ต่อเนื่องจากการสร้างความสัมพันธ์ และธุรกรรมที่กระทำในครั้งหนึ่งครั้งใดของผู้ที่ทำธุรกรรมเป็นครั้งคราว

“ความสัมพันธ์ทางธุรกิจ” หมายความว่า ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลธรรมดา นิติบุคคลหรือบุคคลที่มีการตกลงกันทางกฎหมายฝ่ายหนึ่งกับสถาบันการเงินหรือผู้ประกอบการอาชีพตามมาตรา ๑๖ อีกฝ่ายหนึ่งที่สร้างขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้บริการทางการเงิน ทางธุรกิจ ทางการค้าหรือทางวิชาชีพของสถาบันการเงินและผู้ประกอบการอาชีพตามมาตรา ๑๖ อย่างต่อเนื่องหรือในช่วงระยะเวลาที่ตกลงกัน เช่น เปิดบัญชีเงินฝาก สิ้นเชื่อซื้อขายหลักทรัพย์ บัญชีซื้อขายหน่วยลงทุน สมัครงานอาชีพสหกรณ์ ทำสัญญาประกันภัย บัตรเงินอิเล็กทรอนิกส์แบบเติมเงินได้ การเปิดใช้กระเป๋าเงินอิเล็กทรอนิกส์ การทำสัญญาขอ เป็นต้น

“ธุรกรรมเป็นครั้งคราว” หมายความว่า ธุรกรรมที่สร้างขึ้นระหว่างบุคคลธรรมดา นิติบุคคลหรือบุคคลที่มีการตกลงกันทางกฎหมายกับผู้มีหน้าที่รายงาน เพื่อให้บริการทางการเงิน ทางธุรกิจ ทางการค้าหรือทางวิชาชีพของผู้มีหน้าที่รายงาน โดยไม่มีความสัมพันธ์ทางธุรกิจต่อกัน เช่น การใช้เงินสดแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ การชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ การซื้อขายสินค้า เป็นต้น

“แหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือ” หมายความว่า แหล่งข้อมูลที่มีการให้ข้อมูลหรือจัดทำข้อมูลอย่างมีเหตุผล มีหลักเกณฑ์ หรือมีการอ้างอิง เพื่อให้ประชาชน หรือกลุ่มธุรกิจกลุ่มหนึ่งกลุ่มใด สามารถเข้าถึงได้เพื่อตรวจสอบหรือทราบถึงข้อมูลต่าง ๆ เช่น แหล่งข้อมูลที่เป็นบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลซึ่งมีอำนาจหน้าที่ตัดสินใจเกี่ยวกับการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูล รวมตลอดถึงแหล่งข้อมูลที่เป็นหน่วยงานหรือองค์กรของรัฐทั้งในและต่างประเทศ เป็นต้น

ข้อ ๑ ธุรกรรมที่ผู้มีหน้าที่รายงานต้องจัดให้ลูกค้าแสดงตน

๑) กรณีลูกค้าที่สร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจ ให้ผู้มีหน้าที่รายงานดังกล่าวจัดให้ลูกค้าแสดงตนทุกครั้งก่อนการทำธุรกรรม เว้นแต่ลูกค้าได้แสดงตนไว้ก่อนแล้ว กรณีนี้ ผู้มีหน้าที่รายงานสามารถจัดให้ลูกค้าแสดงตนในตอนลูกค้ามาสร้างความสัมพันธ์ในครั้งแรกก็เพียงพอ อย่างไรก็ตามในการทำธุรกรรมครั้งต่อไปผู้มีหน้าที่รายงานอาจขอทบทวนข้อมูลของลูกค้าว่ายังเป็นปัจจุบันอยู่หรือไม่

๒) กรณีลูกค้าที่ทำธุรกรรมเป็นครั้งคราวกับผู้มีหน้าที่รายงาน เพื่อให้บริการทางการเงิน ทางธุรกิจ ทางการค้า หรือทางวิชาชีพของผู้มีหน้าที่รายงาน ให้ผู้มีหน้าที่รายงานจัดให้ลูกค้าแสดงตนทุกครั้งก่อนการทำธุรกรรม ในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) การให้บริการรับชำระเงินแทนในแต่ละครั้งมีมูลค่าตั้งแต่ห้าแสนบาทขึ้นไป

(๒) การให้บริการเงินอิเล็กทรอนิกส์หรือการให้บริการโอนเงินด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ในแต่ละครั้งมีมูลค่าตั้งแต่ห้าหมื่นบาทขึ้นไป

(๓) การทำธุรกรรมอื่นๆ นอกจาก (๑) และ (๒) ไม่ว่าครั้งเดียวซึ่งมีมูลค่าตั้งแต่หนึ่งแสนบาทขึ้นไปหรือหลายครั้งที่มีความต่อเนื่องซึ่งมีมูลค่ารวมกันตั้งแต่หนึ่งแสนบาทขึ้นไป โดยในการทำธุรกรรมที่มีความต่อเนื่องดังกล่าวผู้มีหน้าที่รายงานควรกำหนดระยะเวลาของการทำธุรกรรมที่ต่อเนื่องไว้อย่างน้อย ๑ วันทำการ ทั้งนี้อาจกำหนดระยะเวลาที่ยาวนานกว่านี้ได้ขึ้นอยู่กับลักษณะของผลิตภัณฑ์และบริการของลูกค้า โดยให้กำหนดไว้ในนโยบายหรือระเบียบวิธีการในการรับลูกค้าของผู้มีหน้าที่รายงาน

ข้อ ๒ การแสดงตนของลูกค้ำประเภทบุคคลธรรมดา

ผู้มีหน้าที่รายงานต้องดำเนินการให้ได้มาซึ่งข้อมูลการแสดงตนของลูกค้ำที่ประสงค์จะสร้างความสัมพันธ์หรือทำธุรกรรมครั้งคราวผู้มีหน้าที่รายงานต้องดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลดังต่อไปนี้ ไม่ว่าจะเป็นกรณีพบหน้าหรือไม่พบหน้า โดยพิจารณาถึงความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงของบริการหรือผลิตภัณฑ์ทางการเงินที่สร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือทำธุรกรรมเป็นครั้งคราวนั้น ตามที่กำหนดในกฎกระทรวงว่าด้วยการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้ำ

ลำดับ	ข้อมูลที่ต้องจัดให้ลูกค้ำแสดงตน	ผลิตภัณฑ์เสี่ยงไม่ต่ำ (เสี่ยงกลาง หรือ สูง)	ผลิตภัณฑ์เสี่ยงต่ำ	คำอธิบาย
๑	ชื่อเต็ม	✓	✓	-
๒	วัน เดือน ปีเกิด	✓	✓	-
๓	- เลขประจำตัวประชาชน - และในกรณีที่เป็นคนต่างด้าว ให้แสดงเลขหนังสือเดินทางหรือเลขประจำตัวที่รัฐบาลหรือหน่วยงานของรัฐเจ้าของสัญชาติออกให้ - หรือเลขประจำตัวในเอกสารสำคัญประจำตัวที่รัฐบาลไทยออกให้ ในกรณีที่มี	✓	✓	กรณีต่างด้าว เอกสารสำคัญประจำตัวที่รัฐบาลไทยออกให้ เช่น บัตรประจำตัวคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทย ซึ่งออกโดยกระทรวงแรงงาน เป็นต้น
๔	- ที่อยู่ตามบัตรประจำตัวประชาชน หรือที่อยู่ตามทะเบียนบ้าน และที่อยู่ปัจจุบันกรณีที่ไม่ได้อาศัย ณ ที่อยู่ตามทะเบียนบ้าน - และในกรณีที่เป็นคนต่างด้าว ให้แสดงประเทศเจ้าของสัญชาติและที่อยู่ปัจจุบันในประเทศไทย - เว้นแต่กรณีคนต่างด้าวที่ไม่มีที่อยู่ในประเทศไทย ให้ใช้ที่อยู่ปัจจุบัน	✓	✓	หากที่อยู่ปัจจุบันต่างจากที่อยู่ตามบัตรประชาชนหรือที่อยู่ตามทะเบียนบ้าน ต้องระบุทั้งสองแห่ง แต่หากเป็นที่เดียวกันควรมีการบันทึกไว้ด้วยว่าเป็นที่อยู่เดียวกัน
๕	ข้อมูลการติดต่อ เช่น หมายเลขโทรศัพท์ ที่อยู่อิเล็กทรอนิกส์	✓	✓	กรณีที่ลูกค้ำแจ้งว่า ไม่มีหมายเลขโทรศัพท์ ให้ใช้ที่อยู่ตามทะเบียนบ้านหรือที่อยู่ปัจจุบันเป็นข้อมูลการติดต่อได้โดยอนุโลม
๖	<u>หลักฐาน</u> ของเลขประจำตัวประชาชน และในกรณีที่เป็นคนต่างด้าว ให้แสดง <u>หลักฐาน</u> หนังสือเดินทาง หรือ <u>หลักฐาน</u>	✓		การเก็บหลักฐานดังกล่าวอาจเก็บเป็นสำเนาเอกสาร หรือ เก็บโดยวิธีอื่นทางอิเล็กทรอนิกส์ เช่น ภาพถ่าย หรือดึงข้อมูลจากหน่วย

	เลขประจำตัวที่รัฐบาลหรือหน่วยงานของรัฐเจ้าของสัญชาติออกให้ หรือเอกสารสำคัญประจำตัวที่รัฐบาลไทยออกให้ ในกรณีที่มี		เก็บข้อมูลบนบัตร (IC Chip/ NFC) ก็ได้
๗	ข้อมูลอาชีพ รวมทั้งชื่อและสถานที่ตั้งของที่ทำงาน	✓	<p>ให้ระบุประเภทการประกอบอาชีพ ซึ่งควรมีรายละเอียดหรือตำแหน่งที่ชัดเจน เช่น รับจ้าง (พนักงานทำความสะอาด ขับรถรับจ้างทำเกษตร ตัดต่อวิดีโอ ออกแบบอิสระ โปรแกรมเมอร์อิสระ) หรือ ข้าราชการ (เช่น นิติกรระดับ... ผู้อำนวยการส่วนพัสดุ ปลัด...)</p> <p>เป็นต้น</p> <p>ในส่วนสถานที่ทำงานให้ระบุชื่อสถานประกอบการงานของลูกค้า รวมถึงที่ตั้งของสถานที่ทำงานโดยอย่างน้อยควรระบุอำเภอและจังหวัด ทั้งนี้ หากปรากฏว่า ลูกค้าไม่ได้ประกอบอาชีพใดๆ (ดำรงชีพได้ด้วยเงินมรดก หรือมีผู้เลี้ยงดู เช่น แม่บ้านดูแลลูก หรือกรณีอื่นๆ) หรือลูกค้าประกอบอาชีพที่ไม่มีที่ทำงานเป็นหลักแหล่ง สามารถกำหนดให้ใช้ที่อยู่ตามทะเบียนบ้านหรือที่อยู่ปัจจุบันเป็นที่อยู่ทำงานได้โดยอนุโลม กรณี นักเรียนนักศึกษา สามารถระบุได้ทั้งที่อยู่ตามทะเบียนบ้าน และสถานศึกษา</p>
๘	ลายมือชื่อผู้ทำธุรกรรม	✓	<p>หมายความรวมถึง รูปถ่ายของลายมือชื่อ ลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ตามกฎหมายว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ หรือ ข้อมูล Biometric ของลูกค้า</p>

หมายเหตุ: กรณีผลิตภัณฑ์เสี่ยงต่ำ แม้ว่าไม่ได้กำหนดให้ขอหลักฐาน แต่อย่างไรก็ตามผู้มีหน้าที่รายงานยังต้องมีกระบวนการที่สามารถพิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้า เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความแท้จริงของข้อมูลและหลักฐานประกอบการแสดงตนของลูกค้าให้ได้ ดังนั้นหากผู้มีหน้าที่รายงานยังไม่มีกระบวนการอื่นใดที่น่าเชื่อถือเพียงพอ ก็ควรขอหลักฐานจากลูกค้าเพื่อใช้ในการดำเนินการตามกระบวนการดังกล่าว

ข้อ ๒. ลูกค่านิติบุคคล

ผู้มีหน้าที่รายงานต้องดำเนินการให้ได้มาซึ่งข้อมูลการแสดงตนของลูกค้ำที่ประสงค์จะสร้างความสัมพันธ์หรือทำธุรกรรมครั้งคราวไม่ว่าจะเป็นกรณีพบหน้าหรือไม่พบหน้า ผู้มีหน้าที่รายงานต้องดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลดังต่อไปนี้

- ๑) ชื่อนิติบุคคลหรือบุคคลที่มีการตกลงกันทางกฎหมาย (ที่ปรากฏในเอกสารสำคัญต่างๆ)
- ๒) ประเภทกิจการและวัตถุประสงค์ในการดำเนินกิจการ
- ๓) เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร (เฉพาะนิติบุคคลหรือเป็นบุคคลที่มีการตกลงกันทางกฎหมายที่รัฐกำหนดให้ต้องเสียภาษีอากร)
- ๔) สถานที่ตั้งและหมายเลขโทรศัพท์ รวมถึงข้อมูลการติดต่ออื่น เช่น ที่อยู่อิเล็กทรอนิกส์
- ๕) ชื่อเต็มของผู้มีอำนาจลงนามแทนนิติบุคคลทุกราย
- ๖) ข้อมูลของ “บุคคลที่ได้รับมอบอำนาจทอดสุดท้ายให้ดำเนินการสร้างความสัมพันธ์และทำธุรกรรมกับผู้มีหน้าที่รายงานการทำธุรกรรม” อันได้แก่

- ก. ชื่อเต็ม ได้แก่ ชื่อตัว ชื่อกลาง(ถ้ามี) และชื่อสกุล
- ข. วันเดือนปีเกิด
- ค. เลขประจำตัว
 - กรณีคนไทย หมายถึง เลขประจำตัวประชาชน
 - กรณีคนต่างด้าว หมายถึง เลขหนังสือเดินทางที่ปรากฏบนหน้าหนังสือเดินทาง หรือเลขประจำตัวที่รัฐบาลหรือหน่วยงานรัฐเจ้าของสัญชาติออกให้เพื่อรับรองสิทธิใดๆตามกฎหมาย หรือเลขประจำตัวที่รัฐบาลไทยออกให้ตามเอกสารสำคัญประจำตัว
- ง. ที่อยู่
 - กรณีคนไทย ที่อยู่ตามบัตรประจำตัวประชาชน หรือที่อยู่ตามทะเบียนบ้าน และที่อยู่ปัจจุบัน
 - กรณีที่ไม่ได้อาศัย ณ ที่อยู่ตามทะเบียนบ้าน
 - กรณีที่เป็นคนต่างด้าวให้แสดงประเทศเจ้าของสัญชาติและที่อยู่ปัจจุบันในประเทศไทย เว้นแต่กรณีคนต่างด้าวที่ไม่มีที่อยู่ในประเทศไทย ให้ใช้ที่อยู่ปัจจุบัน

- ๗) ลายมือชื่อผู้รับมอบอำนาจทอดสุดท้าย
- ๘) หลักฐานที่แสดงถึงการรับรองสถานภาพความเป็นนิติบุคคลหรือบุคคลที่มีการตกลงกันทางกฎหมาย ที่น่าเชื่อถือ

ก. ลูกค้ำที่เป็นนิติบุคคลทั่วไป ให้ขอหนังสือรับรองการจดทะเบียนที่นายทะเบียนออกให้ไม่เกินหกเดือน ส่วนกรณีที่ไม่ใช่นิติบุคคลที่จดทะเบียนในประเทศไทย ให้ขอหลักฐานการเป็นนิติบุคคลที่หน่วยงานหรือองค์กรที่น่าเชื่อถือรับรองหรือออกให้ไม่เกินหกเดือน

ข. ลูกค้ำที่เป็นส่วนราชการ องค์กรของรัฐบาล รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐที่เป็นนิติบุคคล ให้ขอหนังสือแสดงความประสงค์ในการทำธุรกรรม หนังสือแต่งตั้ง หรือหนังสือมอบอำนาจ

ค. ลูกค้ำที่เป็นสหกรณ์ มูลนิธิ สมาคม สโมสร วัด มัสยิด ศาลเจ้า และนิติบุคคลอื่นในลักษณะเดียวกัน ให้ขอหนังสือแสดงความประสงค์ในการทำธุรกรรม หนังสือแสดงการจดทะเบียนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หนังสือแต่งตั้ง หรือหนังสือมอบอำนาจ

ข้อ ๓. การแสดงตนของลูกค้ำซึ่งเป็นบุคคลที่มีการตกลงกันทางกฎหมาย

(๑) กรณีเป็นการตกลงกันระหว่างบุคคลธรรมดา อย่างน้อยต้องแสดงข้อมูลเช่นเดียวกับบุคคลธรรมดาแล้วแต่กรณี โดยจัดให้ผู้ที่ได้รับมอบอำนาจมาสร้างความสัมพันธ์หรือทำธุรกรรมเป็นครั้งคราวแสดงตน

(๒) กรณีเป็นการตกลงกันระหว่างนิติบุคคล อย่างน้อยต้องแสดงข้อมูลตามที่เช่นเดียวกับนิติบุคคล โดยจัดให้นิติบุคคลที่ได้รับมอบอำนาจมาสร้างความสัมพันธ์หรือทำธุรกรรมเป็นครั้งคราวแสดงตน

ในการนี้ ให้สถาบันการเงินหรือผู้ประกอบการอาชีพตามมาตรา ๑๖ ขอสำเนาหนังสือหรือเอกสารสำคัญที่แสดงว่าได้มีการตกลงกันให้บุคคลนั้นเป็นบุคคลที่มีการตกลงกันทางกฎหมายด้วย

ข้อ ๔. กรณีที่ลูกค้ำมอบอำนาจให้บุคคลอื่นมาสร้างความสัมพันธ์แทน หรือทำธุรกรรมแทน

ก. กรณีที่ลูกค้ำมอบอำนาจให้บุคคลอื่นมาสร้างความสัมพันธ์แทน

กรณีที่ลูกค้ำมอบอำนาจหรือมอบหมายให้ผู้อื่นมาสร้างความสัมพันธ์กับผู้มีหน้าที่รายงานแทน ผู้มีหน้าที่รายงานต้องพิจารณาถึงหลักการต่อไปนี้

(๑) ผู้มีหน้าที่รายงานต้องรู้จักลูกค้ำของตนเสมอ

(๒) ผู้มีหน้าที่รายงานต้องรู้จักบุคคลที่ลูกค้ำมอบหมายหรือมอบอำนาจหรือไว้วางใจให้สร้างความสัมพันธ์กับผู้มีหน้าที่รายงาน เนื่องจาก อาจเกี่ยวข้องกับกรณีที่ ผู้รับมอบหมายหรือมอบอำนาจหรือไว้วางใจให้สร้างความสัมพันธ์ดังกล่าว เป็นผู้รับประโยชน์ที่แท้จริงจากการทำธุรกรรมก็ได้ แต่ผู้มีหน้าที่รายงานไม่จำเป็นต้องรู้จักผู้รับมอบหมายหรือมอบอำนาจหรือไว้วางใจให้สร้างความสัมพันธ์ มากเท่ากับลูกค้ำ

ข. กรณีที่ลูกค้ำมอบหมายให้บุคคลอื่นมาทำธุรกรรมแทน

การมอบหมายให้บุคคลอื่นกระทำการแทนเป็นครั้งคราว ต้องมีการมอบอำนาจ หรือมอบฉันทะมาเป็นลายลักษณ์อักษร ให้ถือว่าบุคคลที่ได้รับมอบหมายในแต่ละครั้งนั้น กระทำการในนามของลูกค้ำ ไม่เป็นผู้ที่ทำธุรกรรมเป็นครั้งคราว แต่หากไม่มีการมอบอำนาจหรือมอบฉันทะอย่างเป็นทางการเป็นลายลักษณ์อักษร ต้องถือว่าเป็นผู้ทำธุรกรรมครั้งคราว เช่น การฝากเงินเข้าบัญชีบุคคลอื่นโดยไม่มี การมอบอำนาจหรือมอบฉันทะอย่างเป็นทางการเป็นลายลักษณ์อักษร ต้องถือว่าเป็นการทำธุรกรรมครั้งคราว

ข้อ ๕. การตรวจสอบข้อมูลการแสดงตน

เมื่อผู้มีหน้าที่รายงาน ได้รับข้อมูลการแสดงตนของลูกค้ำตามที่กำหนดไว้ ผู้มีหน้าที่รายงานจะต้องตรวจสอบเบื้องต้น เกี่ยวกับข้อมูลดังกล่าว โดยพิจารณาตามแนวทางดังนี้

ก. พิสูจน์ทราบตัวตนและตรวจสอบความครบถ้วนของข้อมูล หมายถึง พิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้ำว่าเป็นเจ้าของข้อมูลและหลักฐานจริง เช่น ตรวจสอบว่าหน้าตาของลูกค้ำตรงกับรูปบนบัตรประจำตัวประชาชน และตรวจสอบเพื่อให้ทราบว่า ลูกค้ำ ได้ให้ข้อมูลการแสดงตน ครบถ้วนทุกข้อ

ข. ตรวจสอบข้อมูลที่ควรจะมี เพื่อประโยชน์ในการติดต่อขอข้อมูลเพิ่มเติมจากลูกค้ำ ในที่นี้ ได้แก่ ข้อมูลที่ลูกค้ำอาจจะมีและยังแจ้งไม่ครบถ้วน อาทิ สถานที่สะดวกติดต่อที่ไม่ใช่ที่อยู่ตามทะเบียนบ้านหรือสถานที่ประกอบการหลักที่นอกเหนือไปจากสถานที่ที่ตั้งตามหนังสือรับรองทางทะเบียน แล้วแต่กรณี อาชีพที่สองหรืออาชีพเสริม หมายเลขโทรศัพท์ติดต่อที่อาจมีมากกว่าหนึ่งหมายเลข เป็นต้น

ค. ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลและหลักฐาน แบ่งออกเป็น ๒ ลักษณะ ได้แก่

ค-๑ การตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล ในที่นี้หมายถึง บรรดาข้อมูลแสดงตนของลูกค้ำ ผู้มีหน้าที่รายงานมีหน้าที่ตรวจสอบให้แน่ใจว่า ได้บันทึกหรือระบุข้อมูลตามที่ลูกค้ำแจ้งไว้อย่างถูกต้องตรงกับข้อเท็จจริงที่ได้รับแจ้ง

ค-๒ การตรวจสอบความถูกต้องของหลักฐาน ในที่นี้ หมายถึง หลักฐานที่กฎหมายกำหนดให้ลูกค้ำแสดงต่อผู้มีหน้าที่รายงาน ซึ่งได้แก่ หลักฐานที่รับรองความมีอยู่จริง หรือสภาพตามกฎหมายของลูกค้ำที่ออกโดยราชการหรือองค์กรที่น่าเชื่อถือ ซึ่งวิธีการตรวจสอบความถูกต้องนี้ ในเบื้องต้น ผู้มีหน้าที่รายงานมีหน้าที่ตรวจสอบความแท้จริงของหลักฐานตามวิสัยของวิญญูชน โดยพิจารณาด้วยความชำนาญในการ

ประกอบอาชีพของผู้มีหน้าที่รายงาน ดังนั้น การปลอมแปลงหลักฐาน ที่ไม่สามารถตรวจสอบได้ด้วยสายตา ย่อมเกินกว่าวิสัยที่จะพนักงานของผู้มีหน้าที่รายงานจะตรวจสอบได้ โดยอาจพิจารณาถึงลำดับความ น่าเชื่อถือของเอกสารดังต่อไปนี้ เช่น

๑) ความน่าเชื่อถือลำดับที่หนึ่ง ดังนี้

- ลูกค้านคนไทย ได้แก่ บัตรประจำตัวประชาชน
- ลูกค้าต่างชาติ ได้แก่ หนังสือเดินทาง
- ลูกค้านิติบุคคล ได้แก่ ต้นฉบับหนังสือรับรองการจดทะเบียนที่นายทะเบียนออกให้

ไม่เกินหกเดือน หรือในกรณีที่มิใช่นิติบุคคลที่จดทะเบียนในประเทศไทย ได้แก่ หลักฐานการเป็นนิติบุคคล ที่หน่วยงานหรือองค์กรที่น่าเชื่อถือรับรองหรือออกให้ไม่เกินหกเดือน หรือหากเป็นนิติบุคคลประเภทอื่น ได้แก่ หลักฐานตามที่กำหนดในประกาศสำนักนายกรัฐมนตรีเรื่อง วิธีการแสดงตนของลูกค้าสถาบันการเงิน และผู้ประกอบการตามมาตรา ๑๖

๒) ความน่าเชื่อถือลำดับที่สอง

- ลูกค้านคนไทย ได้แก่ บัตรประจำตัวเจ้าหน้าที่รัฐ ใบอนุญาตขับขี่
- ลูกค้าต่างชาติ ได้แก่ ใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าว บัตรประกันสังคมที่รัฐออกให้
- ลูกค้านิติบุคคล ได้แก่ สำเนาเอกสารกรณีนี้ควรตรวจสอบประวัติด้วยวิธีการอื่น

เพิ่มเติม เช่น ตรวจสอบกับฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า

ทั้งนี้ในการขอตรวจดูเอกสารหลักฐานข้างต้น ผู้มีหน้าที่รายงานควรพิจารณาความน่าเชื่อถือ สำหรับเอกสารหลักฐานที่ยังไม่หมดอายุ เว้นแต่กรณีที่น่าจะเป็นและได้รับการยืนยันจากลูกค้าว่า แม้เอกสาร หลักฐานจะหมดอายุ ข้อมูลสำคัญอันได้แก่ ชื่อเต็ม เลขประจำตัวที่ปรากฏหน้าบัตร รวมถึงข้อมูลอื่นๆ ไม่มี การเปลี่ยนแปลง ในขณะที่สร้างความสัมพันธ์กับผู้มีหน้าที่รายงาน

ง. การตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลและหลักฐานด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ ได้แก่ กรณีที่ผู้มีหน้าที่รายงาน สามารถเชื่อมโยงไปยังระบบฐานข้อมูลบุคคลหรือนิติบุคคลที่น่าเชื่อถือ ซึ่งฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ดังกล่าวสามารถแสดงข้อมูลที่ถูกต้องแท้จริงของบุคคลหรือนิติบุคคลได้อย่าง ครบถ้วน ซึ่งการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลด้วยวิธีนี้ ผู้มีหน้าที่รายงาน จะต้องใช้ระบบการตรวจสอบ และฐานข้อมูลที่เป็นระบบที่มีความปลอดภัยในการใช้ตรวจสอบ และเป็นฐานข้อมูลที่น่าเชื่อถือ อาทิ ฐานข้อมูล ของหน่วยงานของรัฐผู้ดูแลรักษาข้อมูลที่เกี่ยวข้อง เช่น ฐานข้อมูลทะเบียนราษฎร์ของกรมการปกครอง หรือ ฐานข้อมูลของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า เป็นต้น ซึ่งหากผู้มีหน้าที่รายงานเลือกตรวจสอบด้วยวิธีในข้อนี้ ผู้มีหน้าที่รายงานอาจขอให้ลูกค้าแจ้งเพียงข้อมูล ชื่อเต็ม หมายเลขประจำตัวหรือหมายเลขหนังสือเดินทาง หมายเลขทางทะเบียน หรือหมายเลขประจำตัวผู้เสียภาษี แล้วแต่กรณี ก็ได้

ทั้งนี้ หากพบว่าลูกค้าแจ้งข้อมูลสำคัญไม่ครบถ้วน ผู้มีหน้าที่รายงานต้องไม่อนุมัติความสัมพันธ์ และในกรณีที่พบว่า ลูกค้าแสดงหลักฐานหรือให้ข้อมูลสำคัญไม่ถูกต้อง หรือจงใจปกปิดข้อมูล ซึ่งอาจ พิจารณาได้ว่า เกิดจากการปลอมแปลงหรือการใช้ข้อมูลของผู้อื่นโดยพลการ ซึ่งอาจเกี่ยวข้องกับการกระทำ ความผิดอาญาใดๆ ผู้มีหน้าที่รายงานต้องไม่อนุมัติสร้างความสัมพันธ์ หรือทำธุรกรรม และอาจใช้ดุลยพินิจ ตรวจสอบ เพื่อพิจารณาส่งเป็นรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยต่อสำนักงาน ก็ได้

หมายเหตุ: - ผู้มีหน้าที่รายงานควรดำเนินการตามข้อเสนอแนะมาตรฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่จำเป็นต่อธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ ว่าด้วยแนวทางการใช้ดิจิทัลไอดีสำหรับประเทศไทย เรื่อง การลงทะเบียนและพิสูจน์ตัวตน ที่เหมาะสมกับความเสี่ยง หรือตามประกาศของธนาคารแห่งประเทศไทย ที่เกี่ยวข้อง

- ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่เกี่ยวกับการแสดงตนที่ผู้มีหน้าที่รายงานได้มาจากลูกค้าหรือแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือ ให้ถือว่าเป็นข้อมูลหรือหลักฐานเกี่ยวกับการแสดงตนตามประกาศนี้ โดยไม่ต้องขอข้อมูลหรือหลักฐานแสดงตนจากลูกค้าอีก

ข้อ ๖. กรณีผู้มีหน้าที่รายงาน มีความสัมพันธ์กับหน่วยงานของรัฐ

(๑) กรณี พระมหากษัตริย์ พระบรมราชินี พระรัชทายาท หรือพระบรมวงศ์ตั้งแต่ชั้นพระองค์เจ้า ขึ้นไปจนถึงชั้นเจ้าฟ้า เป็นลูกค้าของผู้มีหน้าที่รายงาน ผู้มีหน้าที่รายงานควรจัดให้แสดงข้อมูลตามความเหมาะสม

(๒) กรณี รัฐบาล ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน และหน่วยงานอื่นของรัฐ เป็นลูกค้า ผู้มีหน้าที่รายงานต้องจัดให้ลูกค้าและผู้ที่ได้รับมอบอำนาจ (โดยตำแหน่ง) จากลูกค้า แสดงข้อมูลตามความเหมาะสม (จัดให้แสดงหนังสือราชการแสดงความจำนงในการทำธุรกรรม หรือหนังสือแต่งตั้ง หรือหนังสือมอบอำนาจ)

ข้อ ๗. กรณีมีหน้าที่รายงานมอบหมายให้ผู้อื่นดำเนินการในฐานะ “ตัวแทนผู้ทำธุรกรรมกับลูกค้า”

กรณีที่ มอบหมายให้ผู้อื่นดำเนินการในฐานะ “ตัวแทนผู้ทำธุรกรรมกับลูกค้า” ผู้มีหน้าที่รายงานต้องกำหนดข้อตกลงเกี่ยวกับการมอบหมาย ให้ “ตัวแทนผู้ทำธุรกรรมกับลูกค้า” นั้น จัดให้ลูกค้าแสดงตน โดยดำเนินการจัดให้ลูกค้าและผู้ที่ทำธุรกรรมเป็นครั้งคราว แสดงตนและตรวจสอบข้อมูลการแสดงตนตามแนวปฏิบัตินี้ และต้องกำหนดให้ “ตัวแทนผู้ทำธุรกรรมกับลูกค้า” มีหน้าที่ต้องส่งข้อมูลการแสดงตนของลูกค้า ให้กับผู้มีหน้าที่รายงาน

ในกรณีที่ผู้มีหน้าที่รายงาน มีข้อตกลงต้องดำเนินการตามกฎหมาย ผู้มีหน้าที่รายงาน ต้องกำหนดให้ “ตัวแทนผู้ทำธุรกรรมกับลูกค้า” ดำเนินการกับลูกค้าตามแนวปฏิบัติฉบับนี้ พร้อมทั้งส่งรายละเอียดของการระบุและตรวจสอบความครบถ้วนถูกต้องของข้อมูลตามแนวปฏิบัตินี้ ให้แก่ผู้มีหน้าที่รายงาน

ทั้งนี้หากผู้มีหน้าที่รายงานเป็นตัวแทนรับทำธุรกรรมแทนมีหน้าที่รายงานอื่น ต้องส่งข้อมูลการแสดงตนให้กับผู้มีหน้าที่รายงานตัวการด้วย เพื่อดำเนินการตามกฎหมายต่อไป

ข้อ ๘. การเก็บรักษาข้อมูลการแสดงตน

ผู้มีหน้าที่รายงาน ต้องเก็บรักษาข้อมูลการแสดงตนของลูกค้าไว้เป็นระยะเวลาอย่างน้อย ๕ ปี นับแต่วันที่ลูกค้ายุติความสัมพันธ์ หรือวันที่ลูกค้า(ประเภทผู้ที่ทำธุรกรรมเป็นครั้งคราว)ทำธุรกรรม เว้นแต่เลขาธิการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ มีคำสั่งให้เก็บรักษาข้อมูลของลูกค้ารายหนึ่งรายใดนานกว่าระยะเวลาดังกล่าว

ทั้งนี้ ผู้มีหน้าที่รายงานสามารถพิจารณาเก็บรักษาข้อมูลการแสดงตนด้วยวิธีใดก็ได้ แต่เมื่อสำนักงานฯ ขอให้ผู้มีหน้าที่รายงานส่งข้อมูลการแสดงตนของลูกค้ารายใดรายหนึ่งให้ เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ต้องปรากฏว่า

- ๑) ผู้มีหน้าที่รายงาน สามารถส่งข้อมูลการแสดงตนของลูกค้า ซึ่งเป็นข้อมูลต้นฉบับ หรือ
- ๒) ผู้มีหน้าที่รายงาน สามารถส่งข้อมูลการแสดงตนของลูกค้าเป็น ฉบับสำเนา ที่รับรองได้ว่า ไม่มีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงข้อมูลหลังจากการบันทึกและเก็บรักษาข้อมูลในครั้งแรก

๓) กรณีที่ข้อมูลการแสดงผลของลูกค้ำเป็นภาษาต่างประเทศ ผู้มีหน้าที่รายงานต้องแปลเป็นภาษาราชการ (ภาษาไทย) อีกฉบับหนึ่งแนบมาพร้อมกัน หากสำนักงานร้องขออนึ่ง ผู้มีหน้าที่รายงาน ควรพิจารณาเก็บสำเนาหลักฐานการแสดงผลของลูกค้ำไว้ เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบความถูกต้องแท้จริงของข้อมูลการแสดงผลในภายหลัง

ตัวอย่างลักษณะลูกค้ำของแต่ละธุรกิจ

ตัวอย่างด้านล่างเป็นตัวอย่างของการทำธุรกรรมบางประเภทเท่านั้น หากมีผลิตภัณฑ์หรือบริการที่นอกเหนือจากนี้ ให้ผู้มีหน้าที่รายงานจำแนกลักษณะดังกล่าวโดยพิจารณาจากนิยามของการสร้างความสัมพันธ์หรือการทำธุรกรรมเป็นครั้งคราว

ธุรกิจ	ลูกค้ำที่สร้างความสัมพันธ์	ลูกค้ำที่ทำธุรกรรมเป็นครั้งคราว	หมายเหตุ
ธนาคาร	<ul style="list-style-type: none"> - เปิดบัญชีเงินฝาก - ขอสินเชื่อ - เปิดกระเป๋าสเงินอิเล็กทรอนิกส์เป็นต้น 	<ul style="list-style-type: none"> - การรับชำระเงิน - การรับแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ - บุคคลอื่นที่มาฝากเงินเข้าบัญชีของลูกค้ำธนาคาร 	ตัวอย่างการทำธุรกรรมครั้งคราวไม่รวมถึงการรับทำธุรกรรมให้กับลูกค้ำที่มีการสร้างความสัมพันธ์ไว้แล้ว
บริษัทหลักทรัพย์	<ul style="list-style-type: none"> - เปิดบัญชีซื้อขายหลักทรัพย์ 	<ul style="list-style-type: none"> - การจองซื้อหลักทรัพย์ - ธุรกรรมเกี่ยวกับการทำค่าเสนอซื้อหลักทรัพย์ 	-
บริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุน	<ul style="list-style-type: none"> - เปิดบัญชีซื้อขายหน่วยลงทุน 	<ul style="list-style-type: none"> - ลูกค้ำที่มาซื้อ Fund Gift Card เพื่อมอบเป็นของขวัญหรือเพื่อแสดงความยินดีตามเทศกาลต่างๆ ให้กับผู้อื่น 	-
บริษัทประกันชีวิต	<ul style="list-style-type: none"> - สัญญาประกันชีวิต หรือสัญญาประกันภัยอื่นใดที่ได้บริษัทได้รับอนุญาต - สัญญาประกันชีวิตที่มีการสะสมเงินหรือให้เงินปันผลหรือดอกเบี้ยจากการสะสมเงินควบคู่กันกับการประกันชีวิต 	<ul style="list-style-type: none"> - สมาชิกประกันกลุ่ม เช่น ลูกจ้างของนิติบุคคลเพื่อสวัสดิการพนักงาน และ - ผู้เอาประกันตามสัญญาประกันภัยไม่เกิน ๑ ปี และไม่ใช้เพื่อการออมเงิน โดยมีสิทธิได้รับเงินจากกรมธรรม์เพื่อการทดแทน (รักษาพยาบาล หรือ 	“การประกันชีวิตต่อ” (Life Reassurance) ลูกค้ำของบริษัทผู้รับประกันชีวิตต่อก็คือ บริษัทประกันชีวิตที่รับประกันชีวิตโดยตรงกับผู้เอาประกัน”

ธุรกิจ	ลูกค้าที่สร้างความสัมพันธ์	ลูกค้าที่ทำธุรกรรมเป็นครั้งคราว	หมายเหตุ
		มรดกกรรม) เท่านั้น เช่น แบบประกันประเภท PA - ผู้รับประกันตามกรมธรรม์ที่มีการเรียกร้องสินไหมตามสัญญาประกันชีวิต	
บริษัทประกันวินาศภัย	- ทำสัญญาประกันวินาศภัยที่มีความสัมพันธ์ตั้งแต่ ๑ ปีขึ้นไป	- กรมธรรม์ประกันภัยคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ (ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. ๒๕๓๕) - กรมธรรม์ประกันภัยสำหรับนักเดินทาง (ไม่จำกัดระยะเวลาของกรมธรรม์ประกันภัย) - กรมธรรม์ประกันภัยสุขภาพ - กรมธรรม์ประกันภัยอุบัติเหตุ - ลูกค้าที่รับเงินค่าสินไหมทดแทนตามกรมธรรม์ประกันภัย	สำหรับการประกันภัยต่อลูกค้าของบริษัทผู้รับประกันภัยต่อก็คือบริษัทประกันภัย แต่หากบริษัทประกันภัยต่อหรือประกันภัยร่วม เป็นผู้ติดต่อชำระค่าสินไหมทดแทนหรือทำธุรกรรมกับผู้เอาประกันภัยโดยตรง บริษัทประกันภัยต่อหรือประกันภัยร่วมนั้น ต้องจัดให้ผู้เอาประกันภัยนั้นแสดงตนอย่างผู้ที่ทำธุรกรรมเป็นครั้งคราวด้วย
สหกรณ์	สมาชิก	- ผู้มาธุรกรรมแทนสมาชิก - ผู้มาซื้อสินค้า - ทายาทของสมาชิกกรณีการจัดการมรดกของสมาชิก	-
บริษัทเงินทุนและบริษัทเครดิตฟองซิเอร์	- ลูกค้าเงินฝาก และสินเชื่อซื้อตราสาร	- ผู้ที่ซื้อทรัพย์สินรอการขายแบบซื้อเสร็จเด็ดขาดในคราวเดียวโดยไม่มีการผ่อนชำระต่อเนื่อง	-
ธุรกิจบริหารสินทรัพย์	ลูกหนี้	- ลูกหนี้ที่นำเงินสดมาชำระหนี้ NPL - ลูกค้านำเงินสดมาซื้อทรัพย์สิน (NPA) ที่บริษัทประกาศขาย	หากไม่สามารถติดต่อ ลูกหนี้ NPL ได้ บริษัทสามารถดำเนินการกำหนดมาตรการที่จะขอข้อมูลจากลูกค้าในโอกาสแรก ตามข้อ ๒๖ (๒) ของกฎกระทรวงการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า พ.ศ. ๒๕๕๖ ต่อไป

ธุรกิจ	ลูกค้าที่สร้างความสัมพันธ์ฯ	ลูกค้าที่ทำธุรกรรมเป็นครั้งคราว	หมายเหตุ
ธุรกิจรับโอนเงินระหว่างประเทศ	- ลูกค้าที่โอนเงินโดยที่ต้องมีการเปิดบัญชี หรือลงทะเบียนสมัครเป็นสมาชิกก่อน	- ลูกค้าที่ถือเงินสดมาโอนที่เคาท์เตอร์ โดยไม่ต้องมีการเปิดบัญชี หรือลงทะเบียนสมัครเป็นสมาชิก	-
รับแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ	-	ลูกค้าทั่วไปที่มาแลกเปลี่ยนเงินหน้าร้าน	
บัตรเครดิตบัตรเดบิต	ผู้ถือบัตร	-	-
บัตรเงินอิเล็กทรอนิกส์แบบเติมเงินไม่ได้	-	ผู้ถือบัตร	-
บัตรเงินอิเล็กทรอนิกส์แบบเติมเงินได้	ผู้ถือบัตร	-	-
กระเป๋าเงินอิเล็กทรอนิกส์ (E-wallet)	ลูกค้าที่เปิดใช้กระเป๋าเงินฯ	-	-
การรับชำระค่าสินค้าและบริการแทน (Bill payment)	- ผู้ชำระเงินผ่านการโอนเงินหรือชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ผ่านกระเป๋าเงินอิเล็กทรอนิกส์ - ร้านค้าหรือนิติบุคคล ที่เป็นผู้ออกใบแจ้งหนี้หรือใบเรียกเก็บค่าสินค้า	- ผู้มาชำระเงินสดที่เคาเตอร์รับชำระเงิน	ผู้มาทำธุรกรรมชำระเงินตามใบแจ้งหนี้หรือใบเรียกเก็บค่าสินค้า ที่หน้าเคาเตอร์รับชำระเงิน ถือเป็นผู้ทำธุรกรรมครั้งคราว ต้องจัดให้ผู้นำใบแจ้งหนี้หรือใบเรียกเก็บค่าสินค้ามาชำระ แสดงตนทุกครั้งก่อนการทำธุรกรรมที่มีมูลค่าตั้งแต่ห้าแสนบาทขึ้นไป
Payment Facilitation	ร้านค้าที่ใช้บริการรับชำระเงินผ่านระบบ	-	-
EDC	ร้านค้าที่ใช้เครื่อง EDC	-	-
ที่ปรึกษาทางการเงิน	ผู้มาทำสัญญาใช้บริการ	-	-
ค้าอัญมณี เพชรพลอย ทองคำ	ลูกค้าที่ซื้อทองแบบอมทอง	ลูกค้าที่ซื้อสินค้า หรือขายสินค้า	-

ธุรกิจ	ลูกค้าที่สร้างความสัมพันธ์	ลูกค้าที่ทำธุรกรรมเป็นครั้งคราว	หมายเหตุ
หรือเครื่องประดับ ด้วยอัญมณี เพชรพลอยหรือ ทองคำ			
คาร์ถยนต์	-	ผู้ซื้อหรือขายรถโดยจ่ายเป็น เงินสดครั้งเดียว	-
ให้เข้าซื้อรถยนต์	ผู้ทำสัญญาเช่าซื้อ	-	-
นายหน้าหรือ ตัวแทนซื้อขาย อสังหาริมทรัพย์	ลูกค้าที่สร้างความสัมพันธ์โดย การทำข้อตกลงหรือสัญญา เกี่ยวกับการซื้อ ขาย อสังหาริมทรัพย์กับตัวแทน/ นายหน้า ในระยะยาวอย่าง ต่อเนื่อง อาทิ มีการตกลงให้ ตัวแทน/นายหน้า ดำเนินการเป็น ตัวแทนขายอสังหาริมทรัพย์ให้ ตลอดทั้งปี ซึ่งหมายความว่า การทำหน้าที่ ตัวแทน/นายหน้า ยังคงมีผล ตลอดระยะเวลาที่ต่อเนื่อง ตาม สัญญาตัวแทน/นายหน้านั้น	ลูกค้าที่ขาย หรือซื้อ โดย ตกลงให้นายหน้าหรือตัวแทน ทำหน้าที่เป็นคราวๆ ไป โดย ไม่มีสัญญาต่อเนื่องระยะยาว ซึ่งในการเป็นตัวแทนหรือ นายหน้านั้น เพียงทำหน้าที่ให้ เกิดการซื้อหรือขาย หรือเช่า ในครั้งนั้นๆ โดยไม่คำนึงว่า ผู้ซื้อและผู้ขาย หรือผู้และผู้ ผู้ให้เช่าจะชำระเงินตาม สัญญาแบบเสร็จเด็ดขาด หรือผ่อนชำระต่อเนื่อง	กระบวนการจัดให้ลูกค้า แสดงตน ผู้ประกอบอาชีพ จะดำเนินการในขณะที่ ลูกค้าเข้ามาทำสัญญา ตัวแทน/นายหน้า หรือ ในขณะที่ผู้ประกอบอาชีพ สามารถติดต่อคู่กรณีให้ ลูกค้าได้ แต่ต้องดำเนินการ จัดให้แสดงตนก่อนธุรกรรม การชำระเงินตามสัญญาจะ เกิดขึ้น
ค้าของเก่าตาม กฎหมายว่าด้วย การควบคุมการ ขายทอดตลาด และค้าของเก่า	ลูกค้าที่สร้างความสัมพันธ์โดย การทำข้อตกลงหรือสัญญา เกี่ยวกับการซื้อหรือขายสินค้าใน ระยะยาวอย่างต่อเนื่อง อาทิ มีการตกลงซื้อสินค้าตลอดทั้งปี และกำหนดปริมาณ ราคา ไว้ใน สัญญาอย่างชัดเจน หรือการซื้อ สินค้าที่มีการผ่อนชำระใน ระยะเวลาที่ต่อเนื่อง เป็นต้น	ลูกค้าที่ซื้อสินค้า หรือขาย สินค้า ให้กับผู้ประกอบอาชีพ เป็นครั้งคราว โดยมีได้มี ข้อตกลงหรือสัญญา การซื้อ หรือขายสินค้า ในลักษณะที่ ต่อเนื่องอย่าง “ลูกค้า” (ลูกค้าส่วนใหญ่ของผู้ประกอบ อาชีพนี้ มักจะเป็น ผู้ที่ทำ ธุรกรรมเป็นครั้งคราว)	-
สินเชื่อส่วนบุคคล	ลูกค้าที่ขอสินเชื่อ	-	-